

GEMEENTE
LEEWARDERADEEL

GEMEENTE
HET BILDT

VERSLAG 2007
ACTIVITEITEN 2008

Rekenkamercommissie Leeuwarderadeel
Rekenkamercommissie het Bildt

Inhoudsopgave:

1	Verslagjaar 2007	2
1.1	Inleiding	2
1.2	Doel en inrichting rekenkamerfunctie	2
1.3	Samenstelling rekenkamercommissies	2
1.4	Verordening, notitie beleid en werkwijze en onderzoeksplan	3
1.5	Onderzoeksactiviteiten en onderzoeken	3
1.5.1	Inventarisatie onderzoeksonderwerpen	3
1.5.2	Onderzoek naar het 'Samenwerkingsverband dienst Sociale Zaken Noardwest Fryslân' en onderzoek naar 'Personeelskosten en de inhuur van personeel in de gemeente Leeuwarderadeel en het Bildt'.	4
1.6	Communicatie en evaluatie	4
1.7	Financieel overzicht 2007	5
2	Planning 2008	
2.1	Inventarisatie onderzoeksonderwerpen	6

1 Verslag jaar 2007

1.1 Inleiding

Voor u ligt het tweede jaarverslag van de rekenkamercommissies van de respectievelijke gemeenten Leeuwarderadeel en het Bildt. De rekenkamercommissies zijn zelfstandig functionerend maar hebben dezelfde samenstelling en dezelfde externe secretaris. Desalniettemin werken zij, in voorkomende gevallen en afhankelijk van de gekozen onderzoeksonderwerpen samen. Om reden dat in het verslagjaar de onderzoeksonderwerpen betrekking hebben op zowel de gemeente Leeuwarderadeel als het Bildt wordt in het verslag gesproken over de rekenkamercommissie.

In het jaarverslag zijn de werkzaamheden over het jaar 2007 opgenomen, gevolgd door een korte samenvatting van de geplande onderzoeksactiviteiten voor 2008. De rekenkamercommissie beoogt met dit verslag transparantie te geven voor belanghebbenden over hetgeen de rekenkamercommissie heeft bereikt, wat zij daarvoor heeft gedaan en wat dat heeft gekost. Het verslag is met name bedoeld voor de gemeenteraden en voor de colleges van B en W. Het kan echter ook interessant zijn voor de beide gemeentelijke organisaties en voor burgers en andere 'belanghebbenden' van een doelmatig en doeltreffend gemeentelijk beleid.

Het jaarverslag start met een uitleg over het hoe en waarom van de rekenkamercommissies en de start van de werkzaamheden. Ook wordt een toelichting gegeven op het doel en de werkzaamheden. Ingegaan wordt op de samenstelling van de kamers en op de verordeningen en reglementen waarop zij zich baseert. Vervolgens wordt een samenvatting gegeven van de onderzoeksactiviteiten die de commissies in 2007 hebben uitgevoerd. Ook komen de communicatie en de overige ontwikkelingen en activiteiten van de commissies aan bod. Het jaarverslag sluit af met een financieel overzicht.

1.2 Doel en inrichting rekenkamerfunctie

Rekenkamercommissie als ondersteuning voor de raad

De aanwezigheid van de rekenkamercommissie, die in 2005 in Leeuwarderadeel en in 2006 in het Bildt van start is gegaan, is een verplichting die voortvloeit uit de Wet Dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is. De rekenkamercommissie kan worden gezien als een instrument voor de gemeenteraad. Met de resultaten van rekenkameronderzoeken kan de gemeenteraad zijn controlerende en kaderstellende taak ten aanzien van de uitvoering van het gemeentelijke beleid door het college van B en W invulling geven.

Conform artikel 2.3 van de verordening op de rekenkamercommissie heeft de commissie tot doel onafhankelijk onderzoek te verrichten die in eerste plaats de raad, maar ook de inwoners van de gemeente inzicht verschaffen in de doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid en het door de gemeente gevoerde bestuur. Zij heeft tevens tot doel het college en de organisatie mogelijkheden voor verbetering aan te reiken en een basis te bieden voor verantwoording aan raad en burgers over het beleid en het bestuur.

1.3 Samenstelling rekenkamercommissie

In Leeuwarderadeel en het Bildt is sprake van een rekenkamercommissie bestaande uit externe leden en een externe secretaris. Vanaf de start van de rekenkamercommissies in respectievelijk december 2005 in Leeuwarderadeel en mei 2006 in het Bildt tot heden is de samenstelling van beide commissies als volgt:

- ir. J.W. van Dalen (voorzitter)
- mr. M. Boumans MPM
- O. de Jager RC/MAC
- drs. G. Jansen (extern secretaris)

1.4 Verordening, notitie beleid en werkwijze en onderzoeksplan.

De gemeentelijke verordeningen van beide rekenkamercommissies vormen het kader waarbinnen de commissies opereren. In de verordeningen zijn onder meer de taken, de samenstelling en werkwijze van de kamer vastgelegd. Tevens is de verplichting tot het opstellen van een reglement van orde opgenomen. In dit reglement worden aspecten van de verordening nader uitgewerkt en is er aandacht voor de gedragscode voor de leden en de secretaris. De commissies hebben elk voor beide gemeenten een reglement van orde opgesteld en ter kennisgeving aan de respectievelijke gemeenteraden gestuurd.

Vervolgens is in 2007 door de commissies wederom gewerkt aan een onderzoeksplan. In dit onderzoeksplan is aangegeven en beargumenteerd welk onderzoek de commissies oppakken. In de notitie beleid en werkwijze worden criteria genoemd voor het selecteren van rekenkameronderzoeken. Door de raadsfracties kunnen onderwerpen worden aangedragen. Tevens wordt in de notitie aangegeven op welke wijze de commissies de onderzoeken aanpakken. Het onderzoeksplan wordt conform het reglement aan de raad ter kennisname aangeboden.

1.5 Onderzoeksactiviteiten en onderzoeken.

In 2007 heeft de rekenkamercommissie de volgende (onderzoeks)activiteiten verricht:

- a) inventarisatie onderzoeksonderwerpen
- b) opstellen onderzoeksplan en onderzoeksopzet
- c) uitvoeren onderzoek naar het Samenwerkingsverband dienst Sociale Zaken Noordwest Fryslân.
- d) personeelskosten en de inhuur van personeel in Leeuwarderadeel en Het Bildt.
- e) Zesmaal regulier vergaderd.

1.5.1 Inventarisatie onderzoeksonderwerpen

De rekenkamercommissie heeft eind 2006 en begin 2007 met diverse partijen gesproken, waaronder de fractievoorzitters van de gemeenteraad, teneinde onderzoeksonderwerpen te inventariseren. Dit leverde de volgende onderwerpen op:

Het Bildt

- Samenwerkingsverband dienst Sociale Zaken (aanleiding is dat de dienst op afstand is gezet waar de gemeenteraad inmiddels weinig zicht op heeft.
- Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).
- Aanbesteding WMO.
- Subsidieverlening (Sport en cultuur) wat is de maatschappelijke meerwaarde. (Overigens vindt momenteel een evaluatieonderzoek plaats.)
- Begroting, jaarrekening (haal je eruit wat er in zit, SMART?)
- Aanbesteden algemeen.
- Risico's grondzaken.
- Subsidiebeleid (rol subsidieverlenen).
- Stichting welzijn ouderen.
- Juridische controlling.
- Convenant G4 over samenwerking (bijv. sociale dienst).

Leeuwarderadeel

- Onderzoek naar inhuur externe adviesbureaus.
- Aanbesteding .
- Aanbestedingsbeleid in relatie tot de Middelsee gemeenten.
- Dienst sociale zaken en werkgelegenheid Noordwest Fryslan. Apparaatskosten (Inrichting apparaat in relatie tot de productie).

De keuze is gemaakt om in 2007 onderzoek te doen naar;

- De dienst sociale zaken en werkgelegenheid Noordwest Fryslan (start vooronderzoek) en personeelskosten en externe inhuur: vergelijking met landelijke benchmark en vergelijking Leeuwarderadeel en het Bildt.

1.5.2 Onderzoek naar het ‘Samenwerkingsverband dienst Sociale Zaken Noardwest Fryslân’ en onderzoek naar ‘Personeelskosten en de inhuur van personeel in de gemeente Leeuwarderadeel en het Bildt’.

Uit de in paragraaf 1.5.1 genoemde voorstellen heeft de rekenkamercommissie de keus gemaakt om het samenwerkingsverband dienst Sociale Zaken Noardwest Fryslân te onderzoeken. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie een onderzoek gedaan naar de personeelskosten en de inhuur van personeel in Leeuwarderadeel en Het Bildt.

Beide onderzoeken zijn door de rekenkamercommissie zelf uitgevoerd. In de maanden juni, augustus en september van het verslagjaar is de commissie voor beide onderzoeken van start gegaan met dossieronderzoek en het houden van interviews. De maanden oktober, november en december zijn benut om de conceptrapportages voor te bereiden.

De conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek waren:

Conclusies

- De uitbesteding van taken geeft zowel in Het Bildt als in Leeuwarderadeel een normaal beeld in vergelijking met soortgelijke gemeenten. Ook bij andere gemeenten van vergelijkbare omvang worden onderwerpen als afvalinzameling, WOZ-taxatie, beoordeling planschade, opstellen bestemmingsplannen, ingenieurswerk, welstand, juridische advisering en milieuadvies veelal uitbesteed, terwijl uitbesteding van sociale zaken, notulering raadsvergaderingen en rioolbeheer ook niet ongebruikelijk is.
- Het systeem van planning & control op personeelskosten is in beide gemeenten op zich eenvoudig, maar voldoende effectief. De sturing op de personeelskosten is zowel in Het Bildt als in Leeuwarderadeel op orde. De gemeenteraden hebben in het verleden kaders gesteld en op afwijkingen wordt de raad geïnformeerd. Echter in de loop der jaren dreigt het totaalbeeld voor de raad (met name in de kostensfeer) wel te vervagen.

Aanbevelingen

- Maak in de begroting (paragraaf bedrijfsvoering) niet alleen het begrote en werkelijke aantal formatieplaatsen zichtbaar maar ook de kosten daarvan, inclusief het budget voor inhuur. De raad houdt dan jaarlijks een totaaloverzicht.
- Maak periodiek (bijvoorbeeld eens per 4 jaar) een nieuw totaaloverzicht van de benodigde personeelsformatie en benodigde personeelsbudgetten in relatie tot de taken.
- Blijf alert om niet té terughoudend te zijn met het aantrekken van nieuw personeel. Voorkom dat belangrijk werk blijft liggen, dat de continuïteit van beleid niet in het geding komt, dat voldoende kennis en beleids'geweten' over blijft en dat het niet leidt tot hoger ziekteverzuim als gevolg van te hoge werkdruk.

Het onderzoek naar de personeelskosten en externe inhuur is op 13 maart 2008 zowel in de commissievergaderingen van Het Bildt als van Leeuwarderadeel behandeld.

Teneinde meer inzicht te verkrijgen in de juiste cijfers en feiten heeft het onderzoek naar het samenwerkingsverband Sociale Zaken enige vertraging opgelopen. De procedure voor hoor en wederhoor is medio mei 2008 afgerond. Daarna zal het rapport aan de gemeenteraden van Het Bildt en Leeuwarderadeel worden aangeboden. .

1.6 Communicatie en evaluatie

De rekenkamercommissie streeft naar goede communicatie richting gemeenteraden, de colleges van B en W, de gemeentelijke organisaties en de burgers en organisaties in beide gemeenten. Naast publicaties in de krant, is internet daarvoor het medium.

Met betrekking tot het doen van onderzoek is de rekenkamercommissie voornemens om jaarlijks zo vroeg mogelijk kenbaar te maken wanneer het volgende onderzoek gaat starten. Daarbij wordt de onderzoeksopzet ter kennisgeving toegezonden aan de gemeentebesturen.

Naast de schriftelijke communicatie, vond in het afgelopen jaar ook mondeling overleg plaats tussen de rekenkamercommissie, bestuurders en ambtenaren van beide gemeenten.

De taak van de rekenkamercommissie is volbracht met de publicatie van het rapport. Vanwege haar onafhankelijke positie, is de behandeling van het rapport en de voorbereiding hiertoe (zoals het schrijven van een raadsvoorstel), geen taak voor de rekenkamercommissie. De commissie adviseert het gemeentebestuur voor het behandeltraject heldere afspraken te maken betreffende de taakverdeling tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

1.7 Financieel overzicht 2007

Tot slot van dit verslag wordt een financieel overzicht gegeven over het jaar 2007 van het bestaan van de rekenkamercommissie.

Ingevolge artikel 5 van de verordening heeft de rekenkamercommissie een budget tot haar beschikking, dat jaarlijks door de gemeenteraden wordt vastgesteld. In 2007 was dit voor zowel de gemeente Leeuwarderadeel als het Bildt € 11.500. Samen is er dus een budget van € 23.000.

Eind december bleek dat er een bedrag van € 13.117 was besteed. Nog niet alle kosten zijn verrekend daar de onderzoeksrapporten over respectievelijk een onderzoek naar personeelskosten en een onderzoek naar de gemeenschappelijke sociale dienst eind december 2007 nog niet gereed waren. Conform afspraak wordt dat 50-50 tussen het Bildt en Leeuwarderadeel verdeeld.

2 Planning 2008

2.1 Inventarisatie onderzoeksonderwerpen

Evenals in 2006 en 2007 zijn een aantal onderwerpen geïnventariseerd waarnaar een vooronderzoek zal worden gedaan. Dat betekent dat niet elk onderwerp zal leiden tot een onderzoeksvoorstel en onderzoeksrapport. Een aantal onderwerpen zal mogelijk vervallen of leiden tot een korte rekenkamerbrief. Bij de selectie van onderzoeksonderwerpen worden de criteria toegepast zoals die in de 'Notitie beleid en werkwijze' staan omschreven.

Hierna worden de onderwerpen genoemd die in voorgaande jaren zijn geïnventariseerd. Twee daarvan zijn onderwerp van onderzoek geweest en zijn dan ook van de lijst afgehaald. Naar verwachting worden de komende tijd nog enkele onderwerpen aan de lijst toegevoegd.

Inventarisatie onderzoeksonderwerpen het Bildt

- Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO).
- Gemeenschappelijke regeling Sociale Zaken (de vraag is of een dergelijke regeling wel het goede instrument is).
- Aanbesteding WMO.
- Subsidieverlening (Sport en cultuur) wat is de maatschappelijke meerwaarde. (Overigens vindt momenteel een evaluatieonderzoek plaats.)
- Begroting, jaarrekening (haal je eruit wat er in zit, SMART?)
- Aanbesteden algemeen.
- Risico's grondzaken.
- Subsidiebeleid (rol subsidieverlenen).
- Stichting welzijn ouderen.
- Juridische controlling.
- Convenant G4 over samenwerking (bijv. sociale dienst).

Inventarisatie onderzoeksonderwerpen Leeuwarderadeel

Tijdens een overleg met fractievoorzitters van de gemeenteraad van Leeuwarderadeel vorig jaar, werden de volgende onderwerpen aangedragen:

- Ontwikkelingen rond haven Britsum.
- Gang van zaken De Skalm/Palet (Intentieverklaring).
- Aansturing efficiency ambtelijk apparaat.
- Prestatie afspraken tussen gemeente en gesubsidieerde instellingen.
- Strategie en uitvoering aan- en verkoopbeleid onroerende zaken.
- Beheer It Gryn/sportcomplex.
- Aanbestedingsbeleid inclusief oplevering.
- Aanbestedingen in relatie tot zwembad.
- Wegonderhoud in relatie tot programmering.
- Inzet externen (regievorm/uitwerking/bevoegdheid).
- Aanbesteding .
- Aanbestedingsbeleid in relatie tot de Middelsee gemeenten.

De planning van de onderzoeken wordt hierna schematisch weergegeven.

Jaar	2008			2009
Kwartaal	2	3	4	1
Onderwerp				
Inventarisatie + keuze onderwerp				
Onderzoek				
Jaarverslag				
Onderzoeksprogramma 2008				

De rekenkamercommissie zal de definitieve keuze van de uit te voeren onderzoeken bepalen ná overleg met afgevaardigden van de gemeenteraad.